Lietas arhīva Nr. KA02-0098-18/14
ECLI:LV:KUAT:2018:0531.11151083616.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2018.gada 31.maijā

Kurzemes apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs K.Līcis
tiesneši S.Mertena, D.Aktumanis
piedaloties prokurorei I.Vīnšteinai

atklātā tiesas sēdē, pamatojoties uz Ventspils prokuratūras prokurores I.Vīnšteinas iesniegto apelācijas protestu, apelācijas kārtībā izskatīja krimināllietu, kurā ar Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 6.marta spriedumu

/pers. E/, personas kods /personas kods/,

atzīts par nevainīgu pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas un attaisnots.

Zemnieku saimniecības /Nosaukums/(turpmāk- Z/S /Nosaukums/) pieteikums par kaitējumu 300 *euro* atstāts bez izskatīšanas.

Aprakstošā daļa

/pers. E/ apsūdzēts un nodots tiesai par to, ka izdarīja svešas mantas atklātu nolaupīšanu (zādzību) nelielā apmērā, un konkrēti:

2016.gada 23.decembrī ap plkst.10.30 /pers. E/ ieradās Ventspils novada Piltenes pagastā, mājās /Nosaukums/ angārā, kur atklāti nolaupīja Z/S /Nosaukums/,kuras īpašnieks ir /pers. F/, piederošo motorzāģi Husqvarna 560XP 300 *euro* vērtībā. Ar savu rīcību /pers. E/ izdarīja zādzību nelielā apmērā un atklāti nolaupīja zemnieku saimniecībai piederošo mantu par kopējo summu 300 *euro*.

Šādas /pers. E/darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktu Kurzemes rajona tiesa atzina, ka apsūdzētā izdarītajā nodarījumā nav noziedzīgā nodarījuma sastāva, un viņš, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas, atzīts par nevainīgu un attaisnots.

Par šo spriedumu apelācijas protestu iesniegusi Ventspils prokuratūras prokurore I.Vīnšteina, lūdzot atcelt Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 6.marta spriedumu un taisīt notiesājošu spriedumu, ar kuru atzīt /pers. E/ par vainīgu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt viņu ar piespiedu darbu uz 80 stundām. Prokurore pirmās instances tiesas spriedumu uzskata par nelikumīgu un nepamatotu turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Prokurore norāda, ka pirmās instances tiesa spriedumā pilnīgi nepamatoti konstatēja, ka ar apsūdzētā darbībām, kas kvalificētas pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas, nav apdraudēts šī noziedzīgā nodarījuma objekts un izdarītajā nodarījumā nav noziedzīga nodarījuma sastāva.

Prokurore vērš uzmanību uz spriedumā norādīto, ka, neskatoties uz to, ka starp apsūdzēto /pers. E/ un cietušā pārstāvi /pers. F/ nebija noslēgts rakstisks darba līgums, faktiski pastāvēja darba tiesiskās attiecības un apsūdzētajam bija tiesības saņemt atlīdzību par paveikto darbu. Līdz ar to jautājumu par darba algas atgūšanu atbilstoši Civilprocesa likumā noteiktajam /pers. E/ bija jārisina tiesiskā ceļā, tas ir, sniedzot prasību tiesā. Tiesas ieskatā /pers. E/ darbības atbilst Krimināllikuma 279.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm, jo nepanākot, ka cietušais labprātīgi sedz parādu un paņemot zemnieku saimniecībai piederošu mantu, /pers. E/ ir veicis patvarību.

Prokurore norāda, ka krimināllietas iztiesāšanas laikā tika noskaidrots, ka starp /pers. F/ un /pers. E/ nav pastāvējušas oficiālas darba tiesiskās attiecības. Darba devēja un darbinieka tiesiskās attiecības ir noregulētas Darba likumā un tās var balstīties tikai uz savstarpēji noslēgta rakstiska darba līguma pamata, kas konkrētajā gadījumā nebija noslēgts. Prokurore, atsaucoties uz Darba likuma 3.pantu, norāda, ka šajā gadījumā ne tikai /pers. F/, bet arī apsūdzētais /pers. E/ nav ievērojis Darba likumā noteikto kārtību, jo veicis darba pienākumus bez oficiāli noslēgta darba līguma. Ņemot vērā šo apstākli, lietā nav nekādu dokumentu, vadoties no kuriem, būtu iespējams objektīvi noskaidrot /pers. E/ veicamos darba pienākumus, nolīgto darba samaksu un to, vai objektīvi parāds vispār pastāvēja, jo cietušā pārstāvis /pers. F/ parāda esamību tiesā kategoriski noliedza.

Prokurores ieskatā, pat pie apstākļiem, ja parāda esamība tiktu pierādīta, /pers. E/ darbības ir kvalificētas pareizi pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas, jo izdarītais nodarījums neveido Krimināllikuma 279.panta pirmajā daļā vai Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - Latvijas APK) 176.pantā noteiktā patvarības paredzētā nodarījuma sastāvu. Prokurore norāda, ka katru noziedzīgu nodarījumu un administratīvo pārkāpumu veido tā objekts, subjekts, objektīvā un subjektīvā puse. Iztrūkstot kaut vai vienai no minētajām noziedzīga nodarījuma vai administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmēm, sastāvs neveidojas.

Izvērtējot Krimināllikuma 279.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu un Latvijas APK 176.pantā paredzēto sastāvu, redzams, ka konkrētajā gadījumā iztrūkst nodarījuma obligātā pazīme - objekts. Krimināllikuma 279.pants ir iekļauts Krimināllikuma Sevišķās daļas 22.nodaļā „Noziedzīgie nodarījumi pret pārvaldības kārtību". Savukārt Latvijas APK 176.pants ir iekļauts 14.nodaļā "Administratīvie pārkāpumi, kas apdraud noteikto pārvaldības kārtību". Tādējādi pēc minētajiem pantiem kvalificējami tādi nodarījumi, kuru objekts ir pārvaldības kārtība un kas jebkurā gadījumā apdraud noteikto pārvaldības kārtību, nevis privātpersonu tiesības un brīvības. Persona, rīkojoties privāto tiesību jomā, kaut arī pārkāpjot kādas citas personas subjektīvās tiesības, nevar veikt patvarību Krimināllikuma 279.panta vai Latvijas APK 176.panta izpratnē, jo tiesību normu pārkāpumi privāttiesību jomā nav vērsti uz pārvaldes kārtības apdraudēšanu. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 9.pants noteic, ka valsts pārvalde Ministru kabineta vadībā pilda izpildvaras administratīvās funkcijas (valsts pārvaldes funkcijas), kas sastāv no atsevišķiem pārvaldes uzdevumiem un atbildības par to izpildi. Tādējādi ar noteikto pārvaldes kārtību Krimināllikuma 22.nodaļas izpratnē un Latvijas APK 14.nodaļas izpratnē ir saprotama tiesību normās noteikta izpildvaras administratīvo funkciju īstenošana. Šādu atziņu ir izteicis Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2006.gada 27.oktobra spriedumā lietā Nr. SKA-303, skatot lietu par administratīvo pārkāpumu - patvarību.

Prokurore norāda, ka pretēji tiesas konstatētajam, /pers. E/ ir izdarījis klaji nelikumīgas darbības, kas nevar tikt vērtētas kā patvaļīgas, apejot

normatīvā aktā noteikto kārtību un ar savām darbībām ir izdarījis svešas kustamas mantas atklātu nolaupīšanu, nelielā apmērā, jo viņa rīcībā ir visas Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētās noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

Prokurores ieskatā tiesas argumentācija par to, ka ar apsūdzētā darbībām, kas kvalificētas pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas, nav apdraudēts šī noziedzīgā nodarījuma objekts, ir nepamatota, jo Krimināllikuma 180.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objekts ir fizisku vai juridisku personu mantiskās intereses, kas nodrošina likuma ietvaros valdījuma, lietojuma un rīcības iespējas ar viņu īpašumā vai likumīgā valdījumā esošo mantu. /pers. E/, bez atļaujas paņemot zemnieku saimniecībai /Nosaukums/ piederošo motorzāģi, vistiešākajā veidā ir apdraudējis zemnieku saimniecības /Nosaukums/ vienīgā īpašnieka /pers. F/ mantiskās intereses un ar šīm darbībām nodarījis reālu materiālu zaudējumu 300 *euro* apmērā. Šādi /pers. E/ ir rīkojies mantkārīgu motīvu vadīts, par ko liecina arī apstāklis, ka nozagto motorzāģi apsūdzētais pēc tam nav atgriezis atpakaļ cietušajam, bet gan pārdevis nepazīstamai personai un tādējādi ieguvis naudu kuru paturējis sev un izlietojis savām vajadzībām.

Turklāt /pers. E/ rīcība satur arī pārējās Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes. No objektīvās puses /pers. E/ ir izdarījis aktīvu darbību, kas izpaužas kā tīša prettiesiska un bezatlīdzības svešas kustamas mantas atklāta paņemšana, lai ar to rīkotos kā ar savu. /pers. E/ ir noziedzīgā nodarījuma subjekts, jo ir fiziska pieskaitāma persona, kas sasniegusi kriminālatbildības vecumu un no subjektīvās puses /pers. E/ zādzību izdarījis ar tiešu nodomu, jo viņš apzinās savu darbību kaitīgumu, paredz zaudējuma nodarīšanu mantas īpašniekam un vēlas šo mantu iegūt mantkārīgu motīvu vadīts.

Ņemot vērā, ka apsūdzētā rīcībā ir visas Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes, /pers. E/ rīcība apsūdzībā ir kvalificēta pareizi atbilstoši Krimināllikuma 180.panta pirmajai daļai. Savukārt pirmās instances tiesas spriedums, ar kuru /pers. E/ atzīts par nevainīgu un attaisnots, ir nelikumīgs, līdz ar to tiesas nolēmums nevar tikt atzīts par tiesisku un pamatotu Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas un 512.panta izpratnē.

Apelācijas instances tiesas sēdē prokurore uzturēja apelācijas protestu uz tajā norādīto argumentāciju, lūdza atcelt pirmās instances tiesas nolēmumu, sodīt apsūdzēto par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un noteikt sodu piespiedu darbu uz 80 stundām.

Apsūdzētais tiesas sēdē izmantoja tiesības nesniegt liecības, vienlaikus paskaidrojot, ka viņu apmierina pirmās instances tiesas nolēmums. Savukārt jau debatēs, pēc prokurores apsūdzības runas noklausīšanās, apsūdzētais, izmantojot tiesības teikt aizstāvības runu, paskaidroja, ka viņam nekas nav iebilstams, tādējādi neizsakot skaidri savu attieksmi par viņam inkriminētajām darbībām.

Motīvu daļa

Kurzemes apgabaltiesa, iepazinusies ar iesniegto apelācijas protestu, uzklausījusi apsūdzētā un prokurores viedokli, pārbaudījusi krimināllietas materiālus apelācijas protesta apjomā, nonāk pie atziņas, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams.

Pirmās instances tiesa, izvērtējot /pers. E/ izsniegto apsūdzību, nonākusi pie viedokļa, ka apsūdzētā darbībās saskatāmas Krimināllikuma 279.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma pazīmes un attiecīgi taisījusi attaisnojošu spriedumu. Apelācijas instances tiesa saistībā ar prokurores iesniegto protestu, izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus, nonākusi pie atziņas, ka tā nevar pievienoties pirmās instances tiesas izteiktajam viedoklim, uzskatot, ka /pers. E/ pamatoti izsniegta apsūdzība par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, attiecīgi apsūdzēto atzīstot par vainīgu minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un nosakot viņam sodu.

Pirmās instances tiesā apsūdzētais izmantojis tiesības nesniegt liecības, līdz ar ko tika nolasītas viņa pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības (lietas 37.- 38.lapa), no kurām redzams, ka no 2016.gada jūnija apsūdzētais sācis strādāt Z/S /Nosaukums/ par strādnieku. Darba pienākumos ietilpusi malkas skaldīšana, dēļu zāģēšana, kā arī dažādi celtniecības darbi. Darbā pieņēmis /pers. F/, strādājis bez darba līguma un samaksu par darbu saņēmis skaidrā naudā "uz rokas". Pirmos trīs mēnešus algu, kas bija ap 300 *euro*, saņēmis regulāri, tā tika maksāta no 10. līdz 15. datumam. Tad oktobra mēnesī nauda netika izmaksāta, Māris teicis, ka pašlaik viņam naudas neesot, bet drīz būšot. Kad viņam teicis, ka vajag kādu naudu iztikai, tad viņš pāris reizes iedevis piecus vai desmit eiro. Tāpat alga netika izmaksāta ne novembrī, ne decembrī. Māris visu laiku solījis, ka alga būšot un viņam ticējis. Tad decembra beigās viņam atkal prasījis, kad būs alga, uz ko Māris atbildējis, ka nekāda alga nebūšot, jo viņš (/pers. E/) pie viņa nekad neesot strādājis. No tās dienas pie viņa vairāk nav strādājis.

Pēc tam ik pa laikam Mārim sūtījis īsziņas, lai izmaksā algu, bet viņš nav atbildējis. Tāpat viņam arī zvanījis, un tajās retajās reizēs, kad Māris pacēlis telefonu, viņš vienmēr atbildējis, ka neko nezinot, jo viņš (/pers. E/) pie viņa nekad neesot strādājis. Par to ļoti sadusmojies, pēc kā 2016.gada 23.decembrī nolēmis satikties ar viņu, lai noskaidrotu, kad beidzot viņš samaksās par darbu. Aizbraucis pie Māra uz mājām, kas atrodas blakus angāram, kurā iepriekš strādājis. Kad Māri mājās nav sastapis, zvanījis, bet viņš necēlis telefona klausuli. Pēc tam piebraucis pie angāra, tajā strādājis /pers. N/, kurš pateicis, ka Māris tikko kaut kur aizbraucis. /pers. N/ mēģinājis no sava telefona sazvanīt Māri, bet viņš nav atbildējis. Tā kā Māris nav samaksājis algu par trim nostrādātajiem mēnešiem, tad nolēmis no angāra paņemt motorzāģi Husqvarna. Kad paņēmis motorzāģi, pateicis /pers. N/, lai viņš pasaka Mārim, ka viņš (/pers. E/) paņēmis motorzāģi, jo viņš nav samaksājis algu. Motorzāģi pārdevis nākamā gada oktobrī, kad bijusi vajadzīga nauda.

Cietušās Z/S /Nosaukums/pārstāvis, īpašnieks /pers. F/, pirmās instances tiesā liecinājis, ka 2016. gada 23. decembrī tika nozagts saimniecībai piederošais motorzāģis Husqvarna 300 *euro* vērtībā, kas atradies īpašumā /Nosaukums/,angārā, kurā notiek zemnieku saimniecības saimnieciskā darbība. Par zādzību uzzinājis no /pers. E/, kurš piezvanījis un pateicis, ka esot paņēmis zāģi, tāpat sarunas laikā viņš kaut ko minējis par naudu. No viņa runas veida varējis saprast, ka viņš ir stipri iereibis, tāpēc viņa teiktajā nav iedziļinājies. Pārbraucot mājās, no /pers. N/ uzzinājis, ka apsūdzētais bija atbraucis ar automašīnu un no angāra paņēmis motorzāģi. Var paskaidrot, ka privāti nodarbinājis vairākus strādniekus, un tāpat kā visi citi strādnieki, arī /pers. E/ darījis visus saimniecībā nepieciešamos darbus, strādājis arī angārā ar motorzāģi. /pers. E/ strādājis periodiski, ar lielākiem vai mazākiem laika intervāliem, bet laika periodu un cik ilgi viņš strādāja, nevar pateikt. Pirms zādzības kādu laiku /pers. E/ darbā nebija bijis. Darba līgums ne ar vienu no strādniekiem nav bijis noslēgts. Par darbu maksājis katras dienas beigās skaidrā naudā un nevienam no strādniekiem parādā par darbu nav palicis. Saruna par kaut kādu parādu ar /pers. E/ nekad nav bijusi, nekādas pretenzijas par neizmaksāto algu viņš nekad nav izteicis.

Liecinieks/pers. N/ pirmās instances tiesā liecinājis, ka strādā Z/S /Nosaukums/,zāģē malku, viņu nolīdzis /pers. F/. Kad konkrēti sācis strādāt – neatceras, bet apsūdzētais /pers. E/ tad jau strādājis, darījis visus saimniecībā nepieciešamos darbus. Atceras, ka kādu dienu strādājis angārā, kad piebraucis apsūdzētais, kurš iepriekš kādas pāris dienas nebija ieradies darbā, un jautājis pēc /pers. F/. Pateicis, ka no Māra viņam vajagot naudu, jo viņš esot parādā. Tad viņš piezvanījis Mārim, bet viņš neatbildēja. Pēc tam viņš iegājis angārā un paņēmis motorzāģi. Braucot prom, /pers. E/ licis piezvanīt Mārim un pateikt, ka ir paņēmis zāģi, un lai Māris atvedot naudu, tad viņš atdošot zāģi. Piezvanījis /pers. F/ un izstāstījis par notikušo, un pēc kāda laika viņš ieradies kopā ar policiju.

Bez tam, pirmās instances tiesas sēdē nolasīta liecinieka /pers. N/ pirmstiesas procesā sniegtā liecība, ko viņš apstiprinājis. No minētās liecības redzams (lietas 26.lapa), ka 2016.gada 23.decembrī no plkst. 8.00/pers. N/ atradies savā darba vietā Z/S /Nosaukums/,kur no 2016.gada

novembra strādā par malkas cirtēju un, kur īpašnieks ir /pers. F/. Strādājis angārā, kad ap plkst. 10.30 pie angāra piebraukusi automašīna un no tās izkāpis vīrietis, kuram zina, ka ir iesauka /Vārds/jo viņš arī strādāja zemnieku saimniecībā /Nosaukums/. Kad sācis strādāt, /Pers. E/ jau strādājis, taču kādas pāris pēdējās dienas /Pers. E/darbā nav bijis. Izkāpjot no automašīnas /pers. E/ jautājis, kur ir /pers. F/. Kad atbildējis, ka viņš tikko aizbraucis, apsūdzētais teicis, ka viņam no Māra vajagot naudu, jo Māris esot parādā. Tad viņš zvanījis Mārim, bet Māris viņam neatbildēja. Tad viņš iegājis angāra priekštelpā un jautājis, kur ir zāģis. Atbildējis, ka tikko ar to zāģējis malku. Tad viņš iznācis no priekštelpas, piegājis pie malkas cirtēja un ieraudzījis zāģi, to paņēmis un ielicis automašīnā. Braucot prom, /pers. E/licis piezvanīt Mārim un pateikt, ka viņš ir paņēmis zāģi.

Liecinieks/pers. R/ pirmās instances tiesas sēdē liecinājis, ka kādu laiku piestrādājis Z/S/Nosaukums/ par traktoristu, darba līguma nav bijis. Atceras, ka kādu dienu pēc darba, atbraucot no meža, no /pers. N/ uzzinājis, ka ir bijis ieradies /pers. E/, paņēmis zāģi un aizbraucis prom. Esot paskaidrojis, ka it kā saimnieks nav samaksājis algu. Pie algas izmaksāšanas klāt nekad nav bijis, bet ir dzirdējis no cilvēkiem, ka saimnieks daudziem ir parādā un alga strādniekiem nav bijusi samaksāta. Ar /pers. E/ pie /pers. F/ kopā pastrādājis pāris mēnešus, /pers. E/ saimniecībā strādājis jau pirms viņa (/pers. R/). Pirms zāģa paņemšanas /pers. E/ sūdzējies, ka viņam nav samaksāta alga, reiz teicis, ka saimnieks viņam ir parādā pāri 200 *euro*. Arī pašam bijis gadījums, ka bijis iekrājies 300 *euro* parāds, Māris teicis, ka it kā neesot naudas, bet pēc tam parādu atdevis.

Bez tam, pirmās instances tiesas sēdē nolasīta liecinieka /pers. R/ pirmstiesas procesā sniegtā liecība, ko viņš apstiprinājis. No minētās liecības redzams (lietas 27. lapa), ka kopš 2016.gada pavasara pēc atgriešanās no Anglijas /pers. R/ piestrādājis Z/S /Nosaukums/ par traktoristu. Katru dienu uz darbu nav bijis jāiet, gājis tikai tad, kad saimnieks /pers. F/ piezvanījis, kā tas notiek arī pašlaik. Atceras, ka vasarā zemnieku saimniecībā strādāja arī divi jauni vīrieši no Piltenes, ar viņiem maz kontaktējies. Ir bijušas pāris reizes, kad ir dzirdējis, ka strādnieki savā starpā runāja, ka Māris viņiem nav izmaksājis naudu par padarīto darbu. Pašam nauda par padarīto darbu vienmēr tika samaksāta laikā un tik, cik bija nopelnījis. Pēdējo reizi pie Māra strādājis pagājušajā nedēļā, kad no /pers. N/ uzzinājis, ka viens no bijušajiem strādniekiem esot no angāra nozadzis motorzāģi. /pers. N/ strādā pie Māra no 2016. gada rudens par strādnieku, viņš skalda malku.

No pavadzīmes Nr. K 1411 redzams, ka Z/S /Nosaukums/ 2013.gada 22.novembrī no SIA "GAMMA" iegādājusies motorzāģi 560XP AUTOTUNE 769,77 *euro* vērtībā (lietas 25.lapa).

Analizējot lietā iegūtos ierādījumus, konstatējams, ka /pers. E/ 2016.gada 23.decembrī ieradies Ventspils novada Piltenes pagastā, mājas /Nosaukums/ angārā, kur, klātesot /pers. N/, no angāra paņēmis Z/S /Nosaukums/ piederošo motorzāģi "Husqvarna" un devies prom. Apsūdzētais savu rīcību skaidrojis ar to, ka Z/S /Nosaukums/īpašnieks /pers. F/ viņam nav samaksājis par padarīto darbu.

Pirmās instances tiesa, analizējot pierādījumus, atzinusi apsūdzētā teikto attiecībā uz izveidojušos parādu par ticamu un arī apelācijas instances tiesa nesaskata pamatu neticēt apsūdzētā liecībām. Neskatoties uz to, ka /pers. F/ parāda esamību noliedz, liecinieks /pers. R/, kurš arī strādājis pie /pers. F/, liecinājis, ka apsūdzētais jau iepriekš sūdzējies par nesamaksāto algu, tāpat tiesa ņem vērā /pers. N/ liecināto, ka apsūdzētais, paņemot motorzāģi, lūdzis piezvanīt /pers. F/ un pateikt, ka apsūdzētais paņēmis zāģi. Tiesa nesaredz pamatu neticēt liecinieku /pers. R/ un /pers. N/ liecībām, savukārt /pers. F/, apelācijas instances tiesas ieskatā, nav ieinteresēts atzīt naudas nesamaksāšanu par padarīto darbu, jo tas ne tikai rada negatīvu priekšstatu par /pers. F/, bet varētu būt arī pamats tālākai prasības celšanai pret viņu par nesamaksātās darba algas piedziņu, kā arī varētu būt pamats /pers. F/ rīcības tiesiskuma vērtēšanai, pieņemot darbā cilvēkus, taču nemaksājot nepieciešamos nodokļus.

Pirmās instances tiesa spriedumā norādījusi tālāk minēto:

"Tiesas ieskatā, nepanākot, ka cietušais labprātīgi sedz parādu un paņemot zemnieku saimniecībai piederošu mantu, /pers. E/, apejot normatīvajos aktos noteikto civiltiesisko strīdu risināšanas kārtību, tas ir, neceļot prasību tiesā saskaņā ar Civilprocesa likumu un nesaņemot tiesas nolēmumu par darba algas parāda piedziņu, nolēma to risināt patvaļīgi, proti, paņemot cietušajam piederošo mantu."

Savukārt, pamatojoties uz iepriekš minēto, pirmās instances tiesa secinājusi, ka apsūdzētais izdarījis Krimināllikuma 279.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, tomēr apgabaltiesa šādu viedokli neatzīst par pareizu.

Atbilstoši krimināltiesību teorijai, Krimināllikuma 279.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvo pusi veido aktīvas darbības (piemēram, patvaļīga zemes gabala sagrābšana, ceļa aizšķērsošana, mantas vai citu vērtību, kuras persona uzskata par savām, patvaļīga izņemšana u.c.), ja tās izdarītas, apejot normatīvajā aktā noteikto kārtību...*(Krimināllikuma zinātniski praktiskais komentārs, 3 daļa. Autoru kolektīvs U.Krastiņš, V.Liholaja, A.Niedre. Rīga: 2007, 333. – 335.lpp.*).

Ievērojot krimināltiesību teorijā noteikto, apsūdzētā darbības atbilstoši Krimināllikuma 279.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma pazīmēm varētu inkriminēt pie nosacījuma, ja lietā tiktu iegūti pierādījumi par to, ka apsūdzētajam bija pamats uzskatīt paņemto motorzāģi par viņam piederošu, tomēr lietā šādu pierādījumu nav, tieši pretēji- tiesai nav pamata šaubīties, ka apsūdzētais, apzinoties, ka motorzāģis pieder cietušajam, to atklāti nozadzis. Tādējādi prokurores protests atzīstams par pamatotu, apgabaltiesas ieskatā apsūdzētā darbībās saskatāmas visas Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes, līdz ar ko konstatējams, ka apsūdzētais izdarījis svešas mantas atklātu nolaupīšanu (zādzību) nelielā apmērā šādos apstākļos:

2016.gada 23.decembrī ap plkst.10.30 /pers. E/ ieradās Ventspils novada Piltenes pagastā, mājās /Nosaukums/angārā, kur atklāti nolaupīja Z/S /Nosaukums/,kuras īpašnieks ir /pers. F/, piederošo motorzāģi Husqvarna 560XP 300 *euro* vērtībā. Ar savu rīcību /pers. E/ izdarīja zādzību nelielā apmērā un nodarīja Z/S /Nosaukums/ mantisko zaudējumu 300 *euro* apmērā.

Ar šādām savām darbībām /pers. E/ izdarījis Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Attiecībā uz Z/S /Nosaukums/ pieteikumu par nodarītā mantiskā zaudējuma atlīdzināšanu norādāms tālāk minētais.

Z/S /Nosaukums/ kriminālprocesā iesniegusi pieteikumu par mantiskā zaudējuma 300 *euro* apmērā atlīdzināšanu saistībā ar nozagto motorzāģi, pirmās instances tiesā pieteikums tika uzturēts.

Pirmās instances tiesa, taisot apsūdzēto attaisnojošu spriedumu, pieteikumu par kaitējuma atlīdzināšanu atstājusi bez izskatīšanas.

Cietušais pirmās instances tiesas spriedumu nav pārsūdzējis, savukārt prokurores protestā izteikts lūgums par pirmās instances tiesas sprieduma atcelšanu, apsūdzētā atzīšanu par vainīgu par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, nosakot sodu- piespiedu darbu uz 80 stundām.

Kriminālprocesa likuma 562.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izmeklēšana un tiesas debates apelācijas instances tiesā notiek sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomā un ietvaros, kurus nedrīkst pārsniegt, izņemot gadījumus, kad apelācijas instances tiesai rodas šaubas par pirmās instances tiesas konstatēto apsūdzētā, dalībnieku vai līdzdalībnieku vainu vai atbildību pastiprinošiem apstākļiem.

Ievērojot to, ka cietušais pirmās instances tiesas spriedumu nepārsūdzēja, savukārt prokurores protestā izteikts vien lūgums par apsūdzētā atzīšanu par vainīgu un sodīšanu, taču nav izteikts lūgums apmierināt cietušā pieteikumu par nodarīto mantisko zaudējumu, apgabaltiesa, ievērojot iepriekš minēto Kriminālprocesa normu, nav tiesīga iziet ārpus protestā izteikto prasību apjoma, nevar piedzīt cietušajam nodarītos zaudējumus, jo tiktu pasliktināts apsūdzētā stāvoklis. Tādējādi, lai gan apgabaltiesai nav šaubu par apsūdzētā vainu zādzības izdarīšanā, iepriekš minēto apstākļu dēļ Z/S /Nosaukums/ kompensācija par nodarīto mantisko zaudējumu nav nosakāma, kas gan neliedz cietušajam iesniegt prasību par nodarīto zaudējumu

atlīdzināšanu Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā.

Nosakot apsūdzētam sodu, tiesa ievēro Krimināllikuma 35. un 46.pantā noteikto, tas ir, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, viņa atbildību ietekmējošos apstākļus.

/pers. E/ atzīstams par agrāk nesodītu (lietas 43.- 44.lapa), cita apsūdzēto raksturojoša informācija kriminālprocesā nav iegūta.

Apsūdzētā atbildību mīkstinošus apstākļus tiesa nekonstatē, savukārt par atbildību pastiprinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.puktu atzīstams tas, ka noziedzīgu nodarījumu apsūdzētais izdarījis alkohola ietekmē.

Ievērojot to, ka apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums klasificējams ka mazāk smags noziegums, noziedzīga nodarījuma rezultātā cietušajam nodarītie zaudējumi nesasniedz pat vienu minimālo algu, apsūdzētais atzīstams par agrāk nesodītu, apgabaltiesa uzskata, ka apsūdzētajam sods nosakāms piespiedu darbu veidā.

Nosakot piespriestā soda mēru, tiesa ņem vērā, ka konstatēts viens apsūdzētā atbildību pastiprinošs apstāklis, atbildību mīkstinoši apstākļi nav konstatēti, līdz ar ko nav iespējams sodu noteikt sankcijas minimālajā apmērā, tomēr saskatot iespēju sodu noteikt tuvāk sankcijas minimālajām robežām.

Rezolutīvā daļa

Vadoties pēc Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 2.punkta, Kurzemes apgabaltiesa

n o s p r i e d a

Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 6.marta spriedumu atcelt.

Atzīt /pers. E/par vainīgu pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas un sodīt ar piespiedu darbu uz 80 (astoņdesmit) stundām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta noteikumiem ieskaitīt soda izciešanā aizturēšanā pavadīto laiku no 2017.gada 19.decembra līdz 2017.gada 20.decembrim, nosakot, ka /pers. E/ ir izcietis 16 (sešpadsmit) no piespriestajām piespiedu darba stundām.

Zemnieku saimniecībai /Nosaukums/kompensāciju par nodarīto mantisko zaudējumu 300 *euro* apmērā nenoteikt.

Nolēmumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 10 dienu laikā Augstākajā tiesā Kriminālprocesa likuma 574., 575.pantā paredzētajos gadījumos, sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes apgabaltiesā.

Pilns nolēmums pieejams no 2018.gada 14.jūnija.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs K.Līcis

Tiesnese S.Mertena

Tiesnesis D.Aktumanis